

Pojęcie terroryzmu najczęściej definiowane jest jako użycie siły lub przemocy przeciwko osobom lub własności z pogwałceniem prawa, mające na celu zastraszenie i wymuszenie na danej grupie ludności lub państwie ustępstw w drodze do realizacji określonych celów. Działania terrorystyczne mogą dotyczyć całej populacji, jednak najczęściej są one uderzeniem w jej niewielką część, aby pozostałych obywateli zmusić do odpowiednich zachowań.

Większość badaczy wyróżnia następujące rodzaje terroryzmu:

- polityczny – gdy celem jest próba narzucenia zmian prawnych czy politycznych, np. przejęcie władzy, dokonanie zmiany ekipy rządzącej bądź całego systemu politycznego, czasem nawet separatyzm albo utworzenie nowego państwa,
- kryminalny – kieruje się pobudkami czysto materialnymi, nie zaś kwestiami ideowymi (napad na bank, porwanie, szantaż, sabotaż, rabowanie, nielegalny handel),
- indywidualny – gdy atak kierowany jest w stronę konkretnej osoby (z reguły znani politycy lub biznesmeni),
- zbiorowy – gdy celem staje się losowa zbiorowość, nie zaś wybrana osoba,
- bioterroryzm – to terroryzm z użyciem broni biologicznej (np. bakterii, wirusów, toksyn, riketsji),
- międzynarodowy – obejmuje swoim zasięgiem więcej niż jedno państwo,
- cyberterroryzm – działanie realizowane przy użyciu technologii informacyjnej.

Co robić w sytuacji zagrożenia.

Należy zwracać uwagę na to, co dzieje się wokół nas. Dotyczy to przede wszystkim miejsc publicznych, np.: supermarketów, środków komunikacji publicznej, imprez masowych.

1. Co może być sygnałem ostrzegającym o niebezpieczeństwie?

- rzucające się w oczy nietypowe zachowanie osób,
- pozostawione bez opieki przedmioty: paczki, torby, pakunki,
- samochody, a zwłaszcza furgonetki parkujące w nietypowych miejscach, tj. w pobliżu kościołów i miejsc organizowania imprez masowych i zgromadzeń.

2. Najważniejsze zasady, o których trzeba pamiętać:

- nie dotykaj podejrzanych przedmiotów pozostawionych bez opieki,
- powiadom stosowne służby (policję, straż miejską, administratora obiektu),
- jeżeli dojdzie do akcji ewakuacyjnej lub ratowniczej, zastosuj się do poleceń osób kierujących operacją,
- zachowaj spokój i bezpiecznie, bez paniki opuść niebezpieczną strefę,
- nie udawaj bohatera, reagowanie pozostaw profesjonalistom (policji, straży pożarnej, pogotowiu ratunkowemu)

3. Przygotowanie ataku i narzędzi ataku:

- zwracaj uwagę na obcokrajowców, którzy wynajmują mieszkania na krótki okres; poświęć również uwagę nagłemu zwiększeniu aktywności w miejscach publicznych, zwiększonej liczbie odwiedzin obcokrajowców, szczególnie zachowujących się nietypowo i nerwowo,
- zwróć uwagę na osoby, które kupują lub przewożą znaczne ilości materiałów chemicznych i składują je w mieszkaniach lub innych miejscach niezwiązanych z legalną produkcją przemysłową

4. Rozpoznanie celów:

- zwróć uwagę na osoby, które filmują lub fotografują obiekty przemysłowe, węzły komunikacyjne, obiekty rozrywkowe, centra handlowe, wieżowce i miejsca kultu religijnego,
- zwróć uwagę szczególnie na osoby, które długo przebywają w jakimś miejscu użyteczności publicznej (centra handlowe i rozrywkowe) i nie zachowują się zgodnie z przeznaczeniem tych obiektów, a jedynie prowadzą obserwację otoczenia.

5. Przeprowadzenie ataku.

- zwróć uwagę na osoby zachowujące się w sposób dziwny, nerwowy, odbiegający od innych,
- zwracaj uwagę na pozostawiony bez opieki bagaż, torby, plecaki, pakunki,
- zwracaj uwagę na osoby ubrane nieodpowiednio do pogody, np. noszące w czasie upału

grube, maskujące okrycie,

- zwracaj uwagę na nieodpowiednio zaparkowane pojazdy, np. w pobliżu wejść do centrów handlowych, tuż pod kościołem itp. oraz na ich kierowców.

Jak się zachować po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

Jeżeli wiesz o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazłeś przedmiot niewiadomego pochodzenia i podejrzewasz, że może to być bomba lub inne niebezpieczne urządzenie, powinieneś to natychmiast zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na danym terenie. Może to być najbliższa jednostka Policji (112), Straży Miejskiej lub administrator obiektu.

Zawiadamiając Policję podaj następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (podejrzany przedmiot, informacja telefoniczna),
- treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku, numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz czas połączenia, opis miejsca i wygląd zlokalizowanego przedmiotu.

Jak się przygotować:

- pomyśl, którądy w pośpiechu można się ewakuować z budynku, środka transportu lub innego zatłoczonego miejsca,
- zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte podczas wybuchu,
- zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia,
- pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.
- do czasu przybycia Policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa,

- po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją,
- należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby, użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy – być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia,
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać,
- pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji/budynku, np. ochrona,
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, co pozwoli na sprawnie i bezpieczne opuszczenie zagrożonego rejonu,
- po ogłoszeniu ewakuacji, opuścić zagrożone miejsce, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery),
- wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji, zajmują się identyfikacją ładunku wybuchowego,
- jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem, ciekawość jest niebezpieczna,
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj na siłę swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) – życie jest ważniejsze.

Procedury te obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

Jak postępować w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki.

1. Co powinno wzbudzić podejrzenia:

- brak nadawcy,
- brak adresu nadawcy,
- przesyłka pochodzi od nadawcy lub miejsca, którego się nie znamy,
- na przesyłce znajdują się nakłucia, nacięcia, plamy,
- z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka substancja,
- wydziela dziwny zapach (szczególnie należy zwracać uwagę na zapach marcepanu),
- wydobywające się podejrzane dźwięki,

- na przesyłce znajdują się odręczne napisy w podejrzanym stylu,
- jest podejrzenie ciężka („bomby listowe” ważą 50 g),
- wyczuwalne są kable/przewody, proszek, granulki lub substancja galaretowata.

Podejmuj rozważne decyzje i działaj racjonalnie. Jeśli przesyłka wydaje Ci się podejrzana, powiadom:

Policję 112
Straż Pożarną 112

2. Do czasu przyjazdu służb, postępuj zgodnie z poniższymi zaleceniami:

- nie otwieraj, nie przenoś i nie rzucaj przesyłki,
- umieść tę przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknij,
- worek ten umieść w drugim grubym plastikowym worku, ten również szczelnie zamknij – zawiąż supeł i zaklej taśmą klejącą,
- zabezpiecz miejsce/pomieszczenie przed innymi osobami,
- sporządź listę osób mających kontakt z przesyłką,
- pozostań do dyspozycji służb, udzielając im niezbędnych informacji,
- postępuj zgodnie z instrukcjami wezwanych służb.

3. Jeśli otworzyłeś paczkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana:

- nie naruszaj jej zawartości: nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj, nie wężaj, nie powoduj ruchu powietrza w pomieszczeniu,
- wyłącz system wentylacji i klimatyzacji, zamknij okna oraz zapobiegaj wchodzeniu innych osób do pomieszczenia,
- umieść zawartość paczki w grubym, foliowym worku i szczelnie go zamknij,
- zaklejony worek umieść w drugim worku, zamknij go i zaklej,
- dokładnie umyj ręce,
- powiadom lokalną jednostkę Policji (112) lub Straż Pożarną (112) i stosuj się do ich wskazówek,

- po przybyciu właściwych służb stosuj się do ich zaleceń.

Jak postępować w przypadku skażeń biologicznych i chemicznych.

Sygnał alarmu o skażeniach środkami chemicznymi lub biologicznymi nadawany jest: za pomocą syren (przez 3 minuty modulowany dźwięk), za pośrednictwem radia, telewizji i radiowęzłów lub pojazdów wyposażonych w megafony.

1. Jeżeli jedziesz samochodem:

- wyłącz dmuchawy i zamknij okna, włącz zamknięty obieg powietrza, słuchaj radia (najlepiej lokalnego) i stosuj się do poleceń służb ratowniczych,
- pojedź do pierwszego zamieszkanego budynku i postępuj według wskazówek dla osób przebywających poza budynkiem.

2. Jeżeli jesteś w budynku:

- pozostań w budynku,
- wpuść do niego zagrożonych przechodniów,
- poinformuj innych mieszkańców o zagrożeniu,
- zamknij drzwi i okna,
- wyłącz klimatyzację i wentylatory, pozalepiaj wywietrzniki, pozamykaj wywietrzniki w ramach okiennych,
- znajdź pomieszczenia bez okien,
- unikaj przebywania w piwnicach i innych nisko położonych częściach budynku,
- unikaj niepotrzebnego zużycia tlenu,
- włącz radio lub telewizor (najlepiej stację lokalną).

3. Jeżeli jesteś poza budynkiem:

- znajdź najbliższy zamieszkały budynek,

- w miarę możliwości poruszaj się prostopadłe do kierunku wiatru, chroń drogi oddechowe (np. oddychaj przez chusteczkę do nosa),
- umyj dokładnie twarz, włosy i ręce, oczyść oczy i uszy,
- w przypadku kontaktu z niebezpiecznymi substancjami, zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed domem.

4. Jeżeli doszło do skażenia:

- nie dotykaj i nie wążaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy,
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem,
- pozamykaj okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów,
- opuść pomieszczenie i nie wpuszczaj do niego innych osób,
- umyj dokładnie ręce wodą i mydłem,
- zdejmij ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włóż do plastikowego worka,
- umyj się pod prysznicem,
- po kontakcie z podejrzanyimi substancjami nie jedz, nie pij i nie pal,
- wszystkie osoby, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5m od niej, powinny się zgłosić na policję.

5. Jeżeli doszło do skażenia pomieszczeń aerozolami:

- wyłącz wentylatory i klimatyzację w całej okolicy,
- zamknij okna i drzwi, opuść pomieszczenie,
- wyłącz klimatyzację w budynku,
- sporządź listę wszystkich obecnych osób i udostępnij ją policji.

Jak postępować w przypadku znalezienia się w grupie zakładników.

Rób, co ci każą. Nie graj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskutowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.

Jeśli znalazłeś się wśród zakładników:

- staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych),
- bądź spokojny, naturalny, znajdź postawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością,
- nie bądź „utrapieniem” dla napastników (bunt, dyskutowanie, silne reakcje emocjonalne),
- pamiętaj, że sytuacja może trwać długo – postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania,
- nie rób gestów zwracających uwagę porywaczy,
- nie zadawaj pytań, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu,
- pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę,
- na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste,
- usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy, zajmowania ważnej pozycji,
- zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.

Jak postępować w trakcie operacji antyterrorystycznych

Staraj się uspokoić, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku:

- nie uciekaj, połóż się na podłogę i spróbuj znaleźć jakąś osłonę, trzymaj ręce na głowie do końca operacji,
- słuchaj rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj jej czasu na zadawanie zbędnych pytań,
- nie trzymaj oczu w wypadku użycia gazów łzawiących,
- w razie strzelaniny połóż się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem,
- nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia – możesz zostać wzięty za terrorystę,
- w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru,
- spróbuj się zidentyfikować (przedstawić), bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze

strony ekipy ratunkowej – dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porywaczy.

Jak przygotować firmę do nagłego zdarzenia.

Środowisko biznesu jest równie narażone na akty terrorystyczne, jak pojedyncze osoby. Właściciele firm powinni planować zachowanie i procedury awaryjne na wypadek zagrożeń. Od tego zależy nie tylko bezpieczeństwo pracowników, ale również przetrwanie przedsiębiorstwa. Pracownicy muszą wiedzieć, jak postępować w przypadku niebezpieczeństwa. Zastanawianie się, co robić jest Twoim zadaniem, zanim znajdziesz się w obliczu kryzysu.

Co należy zrobić:

- przechowywać listy numerów kontaktowych pracowników, tak by można było nawiązać z nimi lub ich rodzinami najszybszy kontakt,
- posiadać na miejscu plan bezpiecznej ewakuacji,
- ćwiczyć zaplanowane procedury z pracownikami,
- regularnie kopiować dane z komputerów i przechowywać je poza siecią komputerową,
- ubezpieczyć się w celu minimalizacji strat personelu i klientów,
- określić procedury postępowania biznesowego w przypadku nagłego wystąpienia.

Podziel się:

- [Click to share on Twitter \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Facebook \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Pinterest \(Opens in new window\)](#)